РАДА
ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ДОСЛІДНИЦЬКА СЛУЖБА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Путівник рішень Суду ЄС (Євродайджест), прийнятих у червні – серпні 2026 року*

Путівник містить огляди рішень Суду ЄС, прийнятих у червні – серпні 2026 року, які тлумачать окремі положення актів права ЄС.

Рішення Суду ЄС розглядаються як прецеденти та є частиною acquis ЄС. Окремі рішення Суду ЄС містять роз'яснення (тлумачення) щодо правильного розуміння та застосування актів права ЄС й установчих договорів Європейського Союзу. Ці рішення є важливими в контексті імплементації положень права ЄС у національне законодавство.

Вивчення рішень Суду ЄС та інших інтерпретаційних документів ЄС щодо імплементації відповідних актів права ЄС є складником аналізу відповідності зобов'язанням держави у сфері європейської інтеграції та праву ЄС.

Для ознайомлення з Путівником перейдіть за посиланням:
https://padlet.com/rservvru/2026-s025ly7r65myaod0bcd6

ЗМІСТ

Простір свободи, безпеки та правосуддя 4
Соціальна політика 7
Конкуренція 10
Митний союз 15

Простір свободи, безпеки та правосуддя

Рішення Суду від 16 липня 2026 року (Справа C-748/23, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Верховного суду Польщі)[1].

Предметом справи є клопотання про тлумачення другого абзацу статті 19(1) Договору про Європейський Союз (далі – ДЄС) у поєднанні зі статтею 47 Хартії основних прав Європейського Союзу (далі – Хартія). Справа стосується гарантій незалежності та неупередженості судової влади, забезпечення права особи на «суд, попередньо встановлений законом», а також допустимості участі суддів, призначених за рекомендацією реформованої Крайової ради судової влади Польщі (KRS), у складі колегії, яка розглядає заяву про перевірку незалежності іншого судді (так званий «тест незалежності та неупередженості»).

Правовий спір виник між ірландською компанією C. Limited та громадянином Ірландії M. S. щодо виконання грошового зобов'язання, яке виникло на підставі юридичних правочинів, вчинених у Польщі. Рішенням Апеляційного суду у Варшаві від 10 червня 2021 року з M. S. було стягнуто суму боргу. M. S. звернувся до Вищого суду Ірландії з вимогою відмовити у визнанні та виконанні зазначеного рішення, посилаючись на порушення його права на суд, встановлений законом, у зв'язку з участю у складі колегії Апеляційного суду у Варшаві судді, призначеного Міністром юстиції Польщі на невизначений термін.

На розгляд Суду були винесені такі питання:

- чи слід другий абзац статті 19(1) ДЄС у поєднанні зі статтею 47 Хартії тлумачити таким чином, що обставини, які супроводжують призначення судді, самі по собі можуть свідчити про його невідповідність вимогам незалежності та неупередженості, якщо такі обставини призводять до формування складу суду, який порушує право особи на незалежний і неупереджений суд, попередньо встановлений законом; або ж чи свідчить про невідповідність зазначеним вимогам пасивне прийняття суддею порушень, допущених під час процедури його призначення (що виявляється у самому факті здійснення ним суддівських повноважень), якщо такі порушення призводять до формування складу суду, який порушує зазначене право;

- чи слід другий абзац статті 19(1) ДЄС у поєднанні зі статтею 47 Хартії тлумачити таким чином, що судді, участь яких у складі судової колегії порушує право особи на суд, попередньо встановлений законом, у зв'язку з їх призначенням на посади суддів Верховного Суду Польщі за рекомендацією реформованої Крайової ради судової влади Польщі (KRS), не можуть брати участь у розгляді справи щодо застосування так званого тесту незалежності та неупередженості судді Верховного Суду Польщі;

---

[1] Arrêt de la Cour (quatrième chambre) du 16 juillet 2026 (Dans l'affaire C-748/23 [Gekus], ayant pour objet une demande de décision préjudicielle au titre de l'article 267 TFUE, introduite par le Sąd Najwyższy (Cour suprême, Pologne). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=CELEX:62023CJ0748

- у разі позитивної відповіді на друге питання, чи слід другий абзац статті 19(1) ДЄС у поєднанні зі статтею 47 Хартії тлумачити таким чином, що Верховний Суд Польщі зобов'язаний сформувати склад суду для розгляду справи щодо застосування так званого тесту незалежності та неупередженості, забезпечивши неучасть у ньому зазначених суддів, а за необхідності – не застосовувати положення національного законодавства, яке передбачає розгляд таких справ колегією у складі п'яти суддів, і розглянути відповідне клопотання іншим складом суду, передбаченим національним законодавством, без участі цих суддів.

Висновки Суду. Ухвалюючи рішення, Суд ЄС наголосив, якщо порушення, допущені під час призначення суддів, можуть самі по собі свідчити про недотримання вимог незалежності та неупередженості, якщо їх характер і тяжкість створюють реальний ризик неправомірного втручання інших гілок влади, зокрема виконавчої, у процедуру призначення суддів та викликають у сторін судового провадження обґрунтовані сумніви щодо незалежності або неупередженості відповідного судді. За таких обставин сторона у справі може посилатися виключно на порушення, допущені під час призначення судді, без необхідності наводити додаткові докази, зокрема щодо його поведінки після призначення.

За результатами розгляду справи Четверта палата Суду вирішила:

1) другий абзац статті 19(1) ДЄС у поєднанні зі статтею 47 Хартії основних прав Європейського Союзу слід тлумачити таким чином, що обставини, пов'язані з призначенням судді, самі по собі можуть призвести до порушення права на незалежний та неупереджений суд, попередньо встановлений законом, у розумінні зазначених положень, якщо такі обставини свідчать про порушення такого характеру та тяжкості, що викликають в осіб, які звертаються до суду, обґрунтовані сумніви щодо незалежності або неупередженості відповідного судді;

2) другий абзац статті 19(1) ДЄС у поєднанні зі статтею 47 Хартії основних прав Європейського Союзу, слід тлумачити таким чином, що він забороняє, щоб перевірка дотримання вимог незалежності та неупередженості судді, який обіймає посаду в суді, а отже, і забезпечення права на суд, попередньо встановлений законом, на судову колегію, до складу якої входять один або кілька суддів, які з огляду на обставини їх призначення перебувають у становищі, аналогічному становищу судді, щодо якого здійснюється така перевірка;

3) другий абзац статті 19(1) ДЄС у поєднанні зі статтею 47 Хартії основних прав Європейського Союзу слід тлумачити таким чином, що у разі, якщо судова колегія, уповноважена розглядати клопотання про перевірку дотримання вимог незалежності та неупередженості одного із суддів відповідного суду, сама порушує право на суд, попередньо встановлений законом, через участь у її складі судді, який не відповідає зазначеним вимогам, цей суд зобов'язаний забезпечити неучасть такого судді в розгляді клопотання. За необхідності суд повинен не застосовувати положення національного законодавства, що визначають склад відповідної судової колегії, аби забезпечити розгляд клопотання судом, який

відповідає зазначеним вимогам права Європейського Союзу. Зокрема, до складу судової колегії, яка має розглянути цю справу, не повинні входити судді, які не відповідають вимогам неупередженості. Водночас правова система відповідної держави-члена має визначати процесуальний порядок, який забезпечуватиме розгляд такого клопотання складом суду, що відповідає вимогам, які випливають з основоположного права на ефективний судовий захист і доступ до неупередженого суду.

Соціальна політика

Рішення Суду від 4 червня 2026 року (Справа C-147/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС окружного суду Гааги, Нідерланди)[2].

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 20 Договору про функціонування Європейського Союзу (далі – ДФЄС), пунктів (a) і (b) статті 5 та пункту 2 статті 6 Директиви 2008/115/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16 грудня 2008 року про спільні стандарти та процедури в державах-членах для повернення громадян третіх країн, які незаконно перебувають на їхній території.

Районний Окружний суд Гааги вирішив зупинити провадження у справі та звернутися до Суду ЄС із такими питаннями:

- чи слід тлумачити статтю 20 ДФЄС таким чином, що вона не виключає можливості надання громадянину третьої країни, який є одним із батьків неповнолітньої дитини – громадянина держави-члена ЄС, похідного права на проживання в державі-члені, громадянином якої є дитина та в якій вона проживає, якщо дитина не скористалася правом на вільне пересування та проживання в межах ЄС, а її батько або мати має право на проживання в іншій державі-члені;

- якщо можливість надання такого похідного права на проживання не виключається, чи випливає зі статті 20 ДФЄС, з урахуванням пунктів (a) і (b) статті 5 та пункту 2 статті 6 Директиви 2008/115, що у випадку залежності між дитиною та її батьком або матір'ю, що може бути підставою для надання похідного права на проживання відповідно до статті 20 ДФЄС, компетентний орган зобов'язаний, перш ніж вимагати від громадянина третьої країни негайно виїхати до держави-члена, в якій він має дозвіл на проживання або інший документ, що надає право на перебування, перевірити, чи відповідає здійснення дитиною права на вільне пересування та проживання її найкращим інтересам, а також встановити, чи може сімейне життя продовжуватися;

- чи повинні зазначені обставини враховуватися під час розгляду заяви про надання похідного права на проживання.

Висновки Суду. У відповідь на поставлені питання Суд зазначив, що статтю 20 ДФЄС у світлі статті 7 та пунктів 2 і 3 статті 24 Хартії основних прав Європейського Союзу слід тлумачити таким чином, що:

---

[2] Judgment of the Court (Grand Chamber) of 4 June 2026 (C-147/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the rechtbank Den Haag (District Court, The Hague, Netherlands)). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0147

- компетентний орган держави-члена не може відмовити громадянину третьої країни, який є батьком або матір'ю неповнолітньої дитини – громадянина ЄС, яка ніколи не проживала в іншій державі-члені, крім держави свого громадянства, у наданні похідного права на проживання на її території лише на тій підставі, що цей громадянин має право на проживання в іншій державі-члені, без попередньої перевірки того, чи може сімейне життя дитини з обома батьками, від яких вона залежить, продовжуватися в іншій державі-члені та чи не суперечитиме переміщення дитини до цієї держави-члена її найкращим інтересам;

- громадянину третьої країни має бути надано похідне право на проживання в державі-члені, громадянином якої є дитина та в якій вона проживає разом з обома батьками, якщо сімейне життя дитини з обома батьками, від яких вона залежить, не може продовжуватися в іншій державі-члені або якщо переміщення дитини до цієї держави-члена суперечило б її кращим інтересам, або за наявності обох зазначених обставин.

Рішення Суду від 4 червня 2026 року (Справа C-907/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Апеляційного суду Неаполя, Італія)[3].

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 1(1) Директиви Ради 98/59/ЄС від 20 липня 1998 року про наближення законодавства держав-членів щодо колективних звільнень.

Апеляційний суд Неаполя вирішив зупинити провадження у справі та звернутися до Суду ЄС із такими питаннями:

- чи охоплює поняття «звільнення» в розумінні статті 1(1)(a) Директиви 98/59/ЄС так звані «непрямі звільнення», тобто випадки припинення трудових відносин унаслідок волевиявлення або поведінки працівника, зумовлених істотною, тривалою та несприятливою зміною роботодавцем умов трудових відносин із причин, не пов'язаних з особою працівника;

- чи охоплює поняття «непрямого звільнення» випадки, коли працівники припиняють трудові відносини у зв'язку зі зміною місця роботи, зумовленою перенесенням роботодавцем виробничої діяльності на значну відстань, що фактично вимагає зміни місця їхнього проживання;

- чи можуть «непрямі звільнення» враховуватися для досягнення кількісного порогу колективних звільнень, установленого Директивою 98/59/ЄС, навіть якщо роботодавець безпосередньо не вчиняв дій, спрямованих на припинення трудових договорів та чи відрізняються такі звільнення від випадків припинення трудових договорів, прирівняних до звільнень відповідно до другого абзацу статті 1(1) зазначеної Директиви;

[3] Judgment of the Court (Tenth Chamber) of 4 June 2026 (Case C-907/24, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Corte di appello di Napoli (Court of Appeal, Naples, Italy)). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0907

- чи може держава-член, установлюючи більш сприятливі для працівників правила та передбачаючи застосування процедур інформування та консультацій у разі щонайменше п’яти звільнень, здійснених шляхом одностороннього припинення трудових відносин роботодавцем, виключити «непрямі звільнення» з розрахунку цього порогового значення.

Висновки Суду. Розглядаючи перше – третє питання разом, Суд зазначив, що поняття «звільнення» слід тлумачити як таке, що охоплює будь-яке припинення трудового договору, яке не було ініційоване працівником, а отже, відбулося без його згоди. Одностороннє внесення роботодавцем істотних змін до основних умов трудового договору на шкоду працівнику з причин, не пов’язаних з його особою, також підпадає під поняття «звільнення».

На підставі викладеного, Суд постановив, що статтю 1(1) Директиви 98/59/ЄС слід тлумачити таким чином, що припинення роботодавцем трудового договору з однієї або кількох причин, не пов’язаних з особою відповідного працівника, унаслідок відмови останнього виконати одностороннє рішення роботодавця про переведення на інший виробничий об’єкт, віддалений від попереднього місця роботи, підпадає під поняття «звільнення» в розумінні пункту (a) першого абзацу зазначеного положення.

У відповідь на четверте питання Суд дійшов висновку, що пункт (a) першого абзацу статті 1 Директиви 98/59/ЄС слід тлумачити таким чином, що він не допускає виключення з розрахунку кількості звільнень для досягнення встановлених цією Директивою порогових значень випадків припинення роботодавцем трудового договору з однієї або кількох причин, не пов’язаних з особою відповідного працівника, унаслідок його відмови виконати одностороннє рішення роботодавця про переведення на інший виробничий об’єкт, віддалений від попереднього місця роботи.

Конкуренція

Рішення Суду від 18 червня 2026 року (Справа C-575/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Міського суду Праги, Чеська Республіка)[4].

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 2(3) Директиви (ЄС) 2019/1024 Європейського парламенту та Ради від 20 червня 2019 року про відкриті дані та повторне використання інформації публічного сектору[5] (далі – Директива (ЄС) 2019/1024), зокрема поняття «публічне підприємство» та критеріїв визначення домінуючого впливу органів публічного сектору.

Спір виник між компанією Vodovody a kanalizace Přerov, a.s. та Управлінням із захисту персональних даних щодо віднесення цієї компанії до категорії «публічних підприємств» у розумінні законодавства Чеської Республіки, яким імплементовано Директиву (ЄС) 2019/1024. Національний суд зазначив, що для вирішення спору необхідно встановити, чи може домінуючий вплив на підприємство здійснюватися спільно кількома органами публічного сектору, а не лише одним із них.

Міський суд Праги вирішив зупинити провадження та звернутися до Суду ЄС для попереднього вирішення таких питань:

- чи слід статтю 2(3) Директиви (ЄС) 2019/1024 тлумачити таким чином, що поняття «публічне підприємство» охоплює підприємство, на яке кілька органів публічного сектору можуть спільно здійснювати домінуючий вплив унаслідок права власності на нього, фінансової участі в ньому або положень, що регулюють його діяльність;

- у разі позитивної відповіді на перше питання, чи презюмується наявність домінуючого впливу в розумінні статті 2(3) Директиви (ЄС) 2019/1024, якщо кілька органів публічного сектору спільно володіють більшістю підписного капіталу підприємства, контролюють більшість голосів, пов’язаних з його акціями, або можуть призначати більше як половину складу його адміністративного, управлінського чи наглядового органу, чи для цього необхідно додатково встановити, що зазначені органи діють узгоджено та мають спільні інтереси.

Висновки Суду. Суд насамперед підтвердив свою компетенцію надати відповідь на поставлені питання. Хоча спір у головному провадженні не обов’язково охоплюється сферою застосування Директиви (ЄС) 2019/1024, законодавець Чеської Республіки під час її імплементації безпосередньо та

---

[4] Judgment of the Court (Fifth Chamber) of 18 June 2026 (Case C-575/24, REQUEST for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Městský soud v Praze (Municipal Court, Prague, Czech Republic)). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0575

[5] Directive (EU) 2019/1024 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on open data and the re-use of public sector information. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1024/oj/eng

безумовно поширив визначення поняття «публічного підприємства», закріплене у статті 2(3) Директиви, на відповідні правовідносини, що регулюються національним законодавством. Отже, існує очевидний інтерес у забезпеченні однакового тлумачення зазначеного положення права ЄС.

Суд зазначив, що формулювання статті 2(3) Директиви (ЄС) 2019/1024 прямо передбачає можливість здійснення домінуючого впливу «органами публічного сектору», тобто кількома такими органами. Це тлумачення також узгоджується з контекстом зазначеного положення, оскільки визначення поняття «публічного підприємства» пов’язане з аналогічним визначенням, наведеним у Директиві 2014/25/ЄС. Відповідно, законодавець ЄС мав на меті охопити не лише підприємства, на які домінуючий вплив здійснює один орган публічного сектору, а й ті, на які такий вплив можуть спільно здійснювати кілька органів публічного сектору.

Суд також врахував цілі Директиви (ЄС) 2019/1024, спрямовані на ширше використання потенціалу інформації публічного сектору, зокрема що створюється під час виконання публічних завдань або надання послуг загального інтересу. З огляду на це положення, які визначають коло суб’єктів, на яких поширюється дія Директиви, зокрема поняття «публічне підприємство», підлягають широкому тлумаченню.

Щодо презумпції домінуючого впливу Суд установив, що стаття 2(3) Директиви (ЄС) 2019/1024 передбачає об’єктивні альтернативні критерії, відповідно до яких органи публічного сектору прямо або опосередковано володіють більшістю підписного капіталу підприємства, контролюють більшість голосів, пов’язаних із його акціями, або можуть призначати більше як половину складу його адміністративного, управлінського чи наглядового органу. Ні формулювання, ні контекст цього положення не вимагають додаткового встановлення того, що відповідні органи діють узгоджено або мають спільні інтереси. Такі суб’єктивні фактори можуть змінюватися з часом, а їх встановлення потребувало б складної оцінки фактичних обставин, що суперечило б цілям Директиви.

На підставі викладеного Суд постановив, що статтю 2(3) Директиви (ЄС) 2019/1024 слід тлумачити таким чином, що поняття «публічне підприємство» охоплює підприємство, на яке кілька органів публічного сектору можуть спільно здійснювати домінуючий вплив. Водночас для презумпції наявності такого впливу не потрібно встановлювати, чи діють зазначені органи узгоджено та чи мають вони спільні інтереси.

Рішення Суду від 11 червня 2026 року (Справа C-81/24, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Місцевого суду Марибора, Словенія)[6].

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 16(4) Директиви 2014/92/ЄС Європейського парламенту та Ради від 23 липня 2014 року про порівнянність зборів, пов'язаних із платіжними рахунками, переведення платіжних рахунків та доступ до платіжних рахунків з базовими функціями[7] (далі – Директива 2014/92/ЄС), а також статті 48 Хартії основних прав Європейського Союзу[8].

Спір виник між LH та OTP banka d. d. (раніше – NOVA KREDITNA BANKA MARIBOR) у зв'язку з відмовою банку відкрити для LH платіжний рахунок з базовими функціями. У 2017 році під час здійснення платежу з рахунку дружини LH банк заблокував операцію після введення персональних даних LH. Банк пояснив це застосуванням посилених заходів із запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, зокрема необхідністю дотримання обмежень Управління з контролю за іноземними активами Міністерства фінансів США (Office of Foreign Assets Control, далі – OFAC). LH було включено до списку OFAC, однак його не було засуджено за правопорушення, у зв'язку з яким він потрапив до цього списку. Водночас ООН, ЄС або Республіка Словенія не застосовували до нього обмежувальних заходів.

Місцевий суд Марибора вирішив зупинити провадження та звернутися до Суду ЄС для попереднього вирішення таких питань:

- чи дозволяє стаття 16(4) Директиви 2014/92/ЄС державам-членам вимагати від банків відмовляти споживачеві у відкритті платіжного рахунку з базовими функціями на підставі його включення до списку OFAC, якщо відкриття такого рахунку становило б порушення вимог щодо запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, передбачених Директивою (ЄС) 2015/849;

- у разі позитивної відповіді на перше питання, чи передбачено виняток для випадків, коли споживача не було засуджено в жодній державі за правопорушення, у зв'язку з яким його включено до зазначеного списку, та/або коли відповідна держава-член, ЄС чи будь-яка інша міжнародна організація, членом якої є ця держава-член або ЄС, не застосовували до нього жодних обмежувальних заходів;

---

[6] Judgment of the Court (Fourth Chamber) of 11 June 2026 (Case C-81/24 [Jenec], REQUEST for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Okrajno sodišče v Mariboru (Local Court, Maribor, Slovenia)). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62024CJ0081

[7] Directive 2014/92/EU of the European Parliament and of the Council of 23 July 2014 on the comparability of fees related to payment accounts, payment account switching and access to payment accounts with basic features. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/92/oj/eng

[8] Charter of Fundamental Rights of the European Union. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:12012P/TXT

- чи означатиме позитивна відповідь на перше питання порушення статті 48 Хартії основних прав Європейського Союзу, яка закріплює право на презумпцію невинуватості.

Висновки Суду. Суд зазначив, що стаття 16 Директиви 2014/92/ЄС покладає на держави-члени обов'язок забезпечити споживачам, які законно проживають у ЄС, право на відкриття та використання платіжного рахунку з базовими функціями. Водночас відповідно до статті 16(4) цієї Директиви кредитні установи зобов'язані відмовити у відкритті такого рахунку, якщо це призвело б до порушення положень законодавства щодо запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму.

Суд розглянув зазначене положення у взаємозв'язку з Директивою (ЄС) 2015/849 Європейського парламенту та Ради від 20 травня 2015 року про запобігання використанню фінансової системи для цілей відмивання грошей або фінансування тероризму[9] (далі – Директива (ЄС) 2015/849). Відповідно до цієї Директиви кредитні установи повинні застосовувати заходи належної перевірки клієнтів, оцінювати ризики, пов'язані з конкретним клієнтом і відповідними діловими відносинами, а за необхідності – застосовувати посилені заходи належної перевірки. Водночас сам факт включення особи до санкційного списку третьої держави не може автоматично замінювати індивідуальну оцінку ризиків, передбачену правом ЄС.

Суд наголосив, що включення особи до списку OFAC може бути релевантним фактором під час оцінювання ризику відмивання грошей або фінансування тероризму, однак саме по собі не є достатньою підставою для автоматичної відмови у відкритті платіжного рахунку з базовими функціями. Кредитна установа зобов'язана провести індивідуальну оцінку ризиків, пов'язаних із передбачуваними діловими відносинами, з урахуванням усіх відповідних обставин. Крім того, банк має встановити, чи можливо забезпечити належний постійний моніторинг таких ділових відносин шляхом застосування пропорційних заходів.

На підставі викладеного Суд постановив, що статтю 16(4) Директиви 2014/92/ЄС у взаємозв'язку з Директивою (ЄС) 2015/849 слід тлумачити таким чином, що вона не дозволяє державам-членам вимагати від кредитних установ відмовляти споживачеві у відкритті платіжного рахунку з базовими функціями лише на тій підставі, що його включено до списку осіб, стосовно яких третя держава застосувала обмежувальні заходи, якщо відповідна кредитна установа не провела індивідуальної оцінки ризиків відмивання грошей або фінансування тероризму, пов'язаних із передбачуваними діловими відносинами.

---

[9] Directive (EU) 2015/849 of the European Parliament and of the Council of 20 May 2015 on the prevention of the use of the financial system for the purposes of money laundering or terrorist financing, amending Regulation (EU) No 648/2012 of the European Parliament and of the Council, and repealing Directive 2005/60/EC of the European Parliament and of the Council and Commission Directive 2006/70/EC. URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02015L0849-20241230

З огляду на відповідь на перше питання Суд дійшов висновку про відсутність необхідності надавати відповіді на інші питання.

Митний союз

Рішення Суду від 3 червня 2026 року (Справа T-224/25, клопотання про винесення попереднього рішення відповідно до статті 267 ДФЄС Верховного суду Угорщини)[10].

Предмет справи. Клопотання про винесення попереднього рішення стосується тлумачення статті 15(1) Регламенту (ЄС) № 952/2013 Європейського парламенту та Ради від 9 жовтня 2013 року про встановлення Митного кодексу Союзу у взаємозв'язку зі статтями 140(1) та 144(2) Імплементаційного Регламенту Комісії (ЄС) 2015/2447 від 24 листопада 2015 року щодо детальних правил імплементації окремих положень Регламенту (ЄС) № 952/2013[11], а також статті 74(1) і (2) Митного кодексу Союзу[12].

Спір виник між компанією VÁM4ALL Kft. «felszámolás alatt», яка діяла як непрямий митний представник імпортера товарів із Китаю, та Апеляційним управлінням Національної податкової та митної адміністрації Угорщини щодо рішення, яким було підтверджено застосований митним органом першої інстанції метод визначення митної вартості товарів, випущених у вільний обіг, а також нарахування відповідних митних платежів.

Верховний суд Угорщини вирішив зупинити провадження у справі та звернувся до Суду ЄС для попереднього вирішення таких питань:

- чи слід статтю 15(1) Регламенту (ЄС) № 952/2013 тлумачити таким чином, що непрямий митний представник повинен не лише мати документи, необхідні для митного оформлення, а й володіти всіма іншими документами, що стосуються імпортованих товарів, зокрема документами щодо здійснення комерційної операції (договором між імпортером і продавцем, банківською випискою, яка підтверджує оплату товарів), а також документами, що містять відомості про фізичні характеристики, репутацію або якість товарів, та надавати їх митному органу під час митного контролю;

- чи слід статтю 140(1) Імплементаційного Регламенту (ЄС) 2015/2447 тлумачити таким чином, що в разі імпорту товарів навалом, які не мають індивідуальних або особливих характеристик, митні органи можуть обґрунтовувати сумніви щодо прийнятності заявленої вартості операції тим, що непрямий митний представник, попри відповідну вимогу, не надав достовірних документів на підтвердження фактичної сплати ціни товарів;

---

[10] Judgment of the General Court (Fifth Chamber) of 3 June 2026 (Case T-224/25, request for a preliminary ruling under Article 267 TFEU from the Kúria (Supreme Court, Hungary)). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62025TJ0224

[11] Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2447 of 24 November 2015 laying down detailed rules for implementing certain provisions of Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council laying down the Union Customs Code. URL: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2015/2447/oj/eng

[12] Consolidated text: Regulation (EU) No 952/2013 of the European Parliament and of the Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code (recast). URL: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A02013R0952-20221212

- у разі позитивної відповіді на попереднє питання, чи слід статтю 74(1) і (2) Регламенту (ЄС) № 952/2013 тлумачити таким чином, що митний орган може виключити застосування передбачених цією статтею вторинних методів визначення митної вартості, якщо непрямий митний представник не надав інформації про істотні характеристики товарів, зокрема їхні фізичні характеристики, якість та репутацію;

- у разі позитивної відповіді на попереднє питання, чи перешкоджає виключенню застосування вторинних методів визначення митної вартості, передбачених статтею 74(2)(a)–(d) Регламенту (ЄС) № 952/2013, той факт, що митний орган, маючи відповідну можливість, під час митного оформлення не скористався передбаченим статтею 188 цього Регламенту правом відібрати зразки товарів або іншими повноваженнями, які дали б змогу встановити їхні характеристики;

- у разі позитивної відповіді на третє і четверте питання, чи слід статтю 144(2) Імплементаційного Регламенту (ЄС) 2015/2447 тлумачити таким чином, що митний орган може визначити митну вартість виключно на підставі даних національної митної бази щодо товарів, випущених у вільний обіг у день прийняття митної декларації, а також протягом 45 днів до та 45 днів після цієї дати, які мають той самий код Інтегрованого тарифу Європейського Союзу (далі – TARIC) і походять із тієї самої держави, що й товари навалом, які підлягають перевірці, шляхом розрахунку простого середнього арифметичного значення ціни за кілограм відповідних товарів на основі попередньо відфільтрованих даних, та чи відповідає такий метод вимогам статті 144(2)(b) і (g) зазначеного Імплементаційного Регламенту.

Висновки Суду. Суд зазначив, що статтю 15(1) Регламенту (ЄС) № 952/2013 у взаємозв'язку зі статтями 18(1) та 163(2) цього Регламенту слід тлумачити таким чином, що непрямий митний представник повинен бути спроможним на вимогу митних органів під час митного контролю надати не лише документи, необхідні для митного оформлення, а й усі документи, що стосуються імпортованих товарів, зокрема ті, що підтверджують фактично сплачену ціну.

Статтю 140(1) Імплементаційного Регламенту (ЄС) 2015/2447 слід тлумачити таким чином, що в разі імпорту товарів навалом, які не мають індивідуальних або особливих характеристик, митні органи можуть мати обґрунтовані сумніви щодо відповідності заявленої вартості операції загальній сумі, фактично сплаченій або такій, що підлягає сплаті відповідно до статті 70(1) Регламенту (ЄС) № 952/2013, якщо непрямий митний представник, попри відповідну вимогу, не надав достовірних документів на підтвердження фактичної сплати ціни товарів.

Статтю 74(1) і (2) Регламенту (ЄС) № 952/2013 слід тлумачити таким чином, що в разі, коли непрямий митний представник не зміг підтвердити фактичну сплату ціни за імпортовані товари навалом, які не мають індивідуальних або особливих характеристик, унаслідок чого митні органи відмовилися прийняти

заявлену вартість операції, ці органи можуть виключити застосування вторинних методів визначення митної вартості, передбачених статтею 74(2) цього Регламенту, за умови, що вони з належною ретельністю перевірили можливість застосування кожного з цих методів, а митний представник, якому було надано належну можливість подати відповідні відомості, не зміг надати достатньої інформації про істотні фізичні та якісні характеристики товарів. Цей висновок залишається незмінним навіть у разі, якщо митні органи раніше не скористалися повноваженнями, передбаченими статтею 188 зазначеного Регламенту.

Статтю 144(2) Імплементаційного Регламенту (ЄС) 2015/2447 слід тлумачити таким чином, що за умови належного встановлення митними органами неможливості застосування статті 144(1) цього Регламенту допустимим альтернативним методом визначення митної вартості товарів навалом, які не мають індивідуальних або особливих характеристик, є використання виключно даних національної митної бази щодо товарів, які походять із тієї самої держави, класифікуються за тим самим кодом TARIC та були випущені у вільний обіг протягом 45 днів до та 45 днів після дати прийняття митної декларації. Після відповідної фільтрації даних митна вартість може визначатися шляхом розрахунку простого середнього арифметичного значення ціни за кілограм товарів, що відповідають зазначеним критеріям.

Отже, Суд дійшов висновку, що за наявності обґрунтованих сумнівів щодо заявленої вартості операції митні органи можуть вимагати від непрямого митного представника документи, які підтверджують фактичну сплату ціни товарів, а за відсутності достатніх відомостей – відмовитися від застосування методу вартості операції та, після належної перевірки можливості їх застосування, вторинних методів визначення митної вартості. Якщо застосування зазначених методів є неможливим, митна вартість може визначатися альтернативним способом на підставі належним чином відібраних даних національної митної бази щодо порівнюваних товарів.

Дослідницька служба
Верховної Ради України

** Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*